

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Bilanca dela italijanskega fašizma

Razočaranje v zunanji, slepilo v notranji politiki

Mnogi objektivni evropski dnevniki so v zadnje dni ukvarjali z italijansko zunanjo politiko v fašistični eri in ugotovili, da je doživela velika razočaranja in same poraze. S tem so potrdili to, kar smo mi naglasili že prej in nešteto krat, zato ni naš namen znova naštetiti že dobro znanih dejstev. Ta ugotovitev naj nam služi samo kot dokaz, da si nesposobnosti fašizma v zunanji politiki nismo izmislili mi zato, da bi dokazali njegovo vsebinsko puhlost in revščino. S te strani je torej toliko proslavljeni fašizem, ki je našel celo v Jugoslaviji in pri nas Slovencih nekaj zagovornikov, ki vidijo v njem obličje za zdravljenje vseh bolezni in bi ga zato srčno radi kopirali, popolnoma odpovedali. In samo po sebi se nam ob tem vsiljuje vprašanje: zakaj? Odgovor je preprost: zato, ker se v zunanji politiki ne more uganjati »flanc«, kakor se lahko do neke mere v notranji. »Flanc« pa je glavno sredstvo italijanskega in sploh vsakega sodobnega fašizma, najsi bo v Italiji, ali kje drugje, in pod tem ali onim zvonečim imenom.

V zunanji politiki ni mogoče delati paradi, ki naj s svojo zunanjo bučnostjo in pestrostjo zakrijejo nelepo vsakdanjost. Ni mogoče tudi z nasiljem prikrivati resnice in dajati stvari drugačen videz, kot ga dejansko ima. Potrebna je tu globokoumna spretnost, ki zasleduje realne cilje in izpoveduje to, kar tudi misli in hoče. Kajti zunanja politika vsake države, zlasti pa še vsake velesile, nikakor ni le njena zadeva, ampak zadeva tudi vseh drugih držav in njihovih narodov. Podvržena je pogojem sodelovanja in mednarodni oceni. Italijanska fašistična diplomacija vsega tega ni upoštevala. Videla je v svoji zunanji politiki samo Italijo in njeno grandomansko željo po čimvečjem uveljavljanju. Zato se je tudi tolikokrat poslužila sredstev, ki so bila najslabša in so morala odpovedati. Lovila je efekte z revizionizmom, paktom štirih, obnovo Podonavja itd., itd. Vse glavno samo zaradi tega, da bi pokazala fašistom v mejah Italije in tudi ostalim z njimi sodelujočim ali pa se jim vsaj le na tihem upirajočim Italijanom, Mussolinijevo veljavo v svetu in vsemogočnost fašistične Italije, brez katere (po njihovem prikazovanju) dogodkov in položajev ni mogoče v Evropi nikomur ničesar začeti in dovršiti. To mnenje se uveljavlja v vrstah fašistov še danes, v ostalem svetu pa se temu nanihovanju le pomilovalno smejejo, razen morda na Madžarskem, kjer so gibala zunanje politike italijanskim zelo

podobna.

Toda kdor ima vsaj malo bistrega opazovalnega daru, bo kmalu ugotovil, da je tudi notranja politika fašizma prav za prav istotako le »flanc«, dasi je skrbna analiza tu dosti težavnejša, in sicer zaradi pomanjkanja zanesljivih nepotvorenih podatkov. Kaj je fašizem v Italiji (ali v kateri drugi državi) napravil zares velikega, kar bi vsaj do neke mere upravičevalo vero v neko njegovo zgodovinsko poslanstvo? V prorusveti? Ničesar. Uvedel je res nekaj več reda in neki sistem vzgoje, toda to zaslugo uničuje popolnoma enostranskost fašistične vzgoje, ki ne ustvarja objektivnih, univerzalno mislečih državljanov, marveč le fanatike ozkega obzorja. V umetnosti? Tudi ničesar. V vseh trinaajstih ali štirinajstih letih ni italijanski fašizem ustvaril niti enega velikega pesnika, pisatelja, dramatika, komponista, slikarja ali kiparja, izboljšal pa tudi ni gledališča. Nasprotno, največji duhovi Italije so izšli še iz predfašistične generacije in so ali fašizmu odkrito nasprotni ali pa stoje ob strani. Isto velja za filozofijo in znanost. Največji sodobni italijanski filozof Benedetto Croce je po vsem svojem bistvu protifašist.

Še bolj klavrnino so rezultati na gospodarskem in socialnem področju. V gospodarstvu in finančah je ostalo vse pri starem, (kakor tudi v narodnosocialistični Nemčiji). Kapitalistični sistem se ni reformiral in finančna politika je ostala v državnem kakor tudi v splošnem narodnem gospodarstvu v bistvu liberalistična. Razne navidezne utesnitve in kontrole so v resnici samo slepilo. »flanc«. Dolgovi rastejo dalje, pasivnost bilanc: državnih, trgovinskih, pokrajinskih, mestnih itd. se ne da odpraviti. Delavci in posebno koloni so dalje izkoriščani, le da so jim zamašena usta in ne smejo več glasno povedati, da trpe pomanjkanje. Niti agrarne reforme fašizem v Italiji ni izvedel, (kakor ne narodni socializem v Nemčiji) in italijanski poljedelec je še vedno po 75% kolon (isto ko pri nas viničar). Trinajst let po fašističnem pohodu na Rim se more več ko 20 milijonov Italijanov, če ne celo 30 milijonov, komaj enkrat na dan najesti, in polovica prebivalstva stanuje še vedno v nehygieničnih stanovanjih. Povsod tu ni fašizem ničesar izboljšal. Vse, kar ostane, so le velike fraze in parade, vojaške vaje, kasarne karabinierjev, miličnikov in vojakov skoro v vsaki vasi in — režim najčrnejšega srednjeveškega nasilja. In to bi radi nekateri pri nas kopirali? —

Težkoče vzhodnega pakta

Po optimizmu skepticizem - Nemčija in Poljska nasprotni - Konflikt med Poljsko in Francijo - Svarila angleških listov

LONDON, 18. julija. Dasi je večina angleških listov še vedno zelo optimistično razpoložena glede uspehov dela za vzhodni pakt, se vendar pojavljajo v političnih krogih skeptični pomisleki. Skoraj gotovo je, da bo Nemčija vsaj zaenkrat odklonila pristop k paktu. »Daily Herald« poroča s tem v zvezi senzacionalno vest o neki izjavi nemškega zunanjega ministra von Neuratha. Neurath je baje izjavil, da bo Nemčija odgovorila na angleško noto odklonilno, pač pa se bo že v najkrajšem času vrnila v Ženevo. List, ki prinaša to poročilo, pa dvomi, da bi mogel Neurath to tudi izvesti. Prav tako je tudi Poljska sklenila, da se vzhodnemu paktu zaenkrat ne pridruži. V Varšavi gledajo zelo neprijazno na akcije Francije, v kateri vidijo neke ostrine, ki se ne strinjajo s težnjami poljske zuna-

nje politike. Baje je v tem oziru nastala med Poljsko in Francijo že znatna napetost. Francija se je poslužila preveč vsiljivih metod pri intervenciji v Varšavi. Poljska odklanja energično te metode in grozi, da bo pričela resno razmišljati o tem, kakšen smisel naj še ima zavezništvo med njo in Francijo. Zdi se, da je Poljska tajno vezana s politiko Nemčije in ji ta vez ne dovoljuje priključiti se vzhodnemu paktu brez sporazuma z Berlinom. Nekateri londonski listi opozarjajo v zvezi s tem, da je akcija za snovanje vzhodnega pakta napravila v Evropi še večjo zmeđo in svetujejo zato vladni, naj se ne spušča preveč v posredovanja, ker bi se to moglo razumeti kot zavzemarje za tuje interese, ki bi mogli povleči Anglijo v konflikte, ki se nje čisto ne tičejo.

Konflikt med Turčijo in Anglijo

UBOJ ANGLEŠKEGA ČASTNIKA. ANGLEŠKA NOTA TURČIJI. ANGLEŠKO BRODOVJE PRED SAMOSOM.

ANKARA, 18. julija. Pred dnevi je turška straža na otoku Samosu streljala na neko angleško izvidnico in ubila enega častnika, dva pa ranila. Zaradi tega je nastal med Turčijo in Anglijo oster konflikt. Angleška vlada je naročila ankarškemu poslaniku, naj izroči turški vladi noto, v kateri zahteva sestavo mešane angleško-turške komisije, ki naj zadevo preišče. Turška vlada je pa ta predlog zavrnila. V svarilni opomin je poslala Anglija pred Samos dve veliki križarki po 30.000 ton, tri manjše križarke, sedem rušilcev ter več podmornic in hidroplanov. Turškega prebivalstva se je zaradi tega polotila velika ner-

voznost. Ministrski predsednik Izmet paša je prekinil svoj dopust. Vojni minister preiskuje na Samosu sam ta incident. Turški listi pravijo, da se incident zakrivilo Angleži sami, ker se niso držali mednarodnih določil o obrambi obal. Turška straža je izvršila le svojo dolžnost. Po poročilih iz Londona, je angleška javnost zaradi te afere silno razburjena in je bilo stavljenih v obeh zbornicah več interpelacij. Zunanji minister sir Simon je izjavil, da je incident zelo resen in bo morala Turčija dati Angliji popolno zadoščenje, ker se bo sicer Anglija poslužila represalij.

Razvoj ameriške stavke

SAN FRANCISCO, 18. julija. Stavkovno gibanje se je razvilo na vsa pacifično obalo Združenih držav in sega tudi v notranjost. Trenutno stavka že okoli 600.000 delavcev. V San Franciscu se položaj od včeraj ni bistveno spremenil. V mestu je okoli 50 tisoč vojakov in policistov, ki so zasedli vse važnejše postojanke s strojnimi in celo topovi. Promet počiva. Vendar se je vojaštvu posrečilo preprečiti nadaljnje plenjenje trgovin. Samo včeraj je bilo prijetih okoli 300 plenilcev in teroristov. Spoznava se pa vedno bolj, da je generalna stavka političnega značaja in stoje za njo komunisti. Mesa in zelenjave že tri dni ni več na trgu, transporti živil, ki se prihajajo, so rezervirani za bolnice in otroke. Prebivalstvo si pomaga s konzervami, a preko 150.000 ljudi je zbežalo na deželo. Posredovanja doslej še niso imela nobenega uspeha.

POLOŽAJ V AVSTRIJI

DUNAJ, 18. julija. V vladnih krogih se hvalijo, da ima poziv za izročitev eksploziv velik uspeh. Baje je že veliko število ljudi izročilo vladnim organom razstreliva, ki so jih hranili. Zdi pa se, da je uspeh minimalen, kar dokazuje tudi to, da se teroristični atentati nadaljujejo kljub temu, da je od danes dalje uveljavljen novi poostreni zakon o smrtni kazni. — Narodni socialisti napovedujejo še poostreitev svoje akcije.

PAPEN V NEMILOSTI

BERLIN, 18. julija. Iz poučenih virov se doznava, da je Papen v nemilosti pri nekaterih zakulisnih voditeljih Nemčije, ki so pridobili na svojo stran tudi predsednika Hindenburga. Podkancelar je že pred dnevi zaprosil predsednika za avdicenco, a ni dobil doslej nobenega odgovora.

ROMUNI ČISTIJO

BUKAREŠTA, 18. julija. Vlada izvaja zelo strogo svojo odredbo, po kateri morajo vsi državni uradniki in nameščenci, kakor tudi aktivni in bivši ministri, doka zati odkod izvira njihovo premoženje, ako ga imajo. Doslej je bila v zvezi s tem uvedena preiskava proti mnogim državnim uradnikom in bivšim ministrom.

EKSPLOZIJA V FRANCIJI

PARIZ, 18. julija. V vojaškem taborišču Maison Lafitte je zaradi neprevidnega ravnanja eksplodiral zaboj ročnih granat. Eksplozija je ubila štiri vojake, več jih je pa ranila.

ITALIJANSKA ZLATA PODLAGA

RIM, 18. julija. »Banca d'Italia« poroča, da se je znižala njena zlata podlaga v zadnjih mesecih od 6.468.449.000 na 6.436.044.000 lir. Zaloga deviz pa se je zvišala od 34.297.000 na 35.346.000 lir.

SAMOMOR MESARJA

NOVO MESTO, 18. julija. Tu se je davi ob 4. ustrelil 32-letni mesar Josip Pogorevcnik iz Starega trga pri Slovenjgradcu. Svoječas je imel v Mariboru gostilno in mesarijo. Vzrok samomora je neznan.

Blok proti japonski ekspanziji

SKUPNA POLITIKA ITALIJE, FRANCIJE IN ANGLIJE GLEDE VPRAŠANJ DALJNEGA VZHODA.

PARIZ, 18. julija. Tukaj se z velikim zadovoljstvom ugotavlja, da je italijansko noto o vzhodnem paktu, ki je bila poslana v Berlin in Varšavo, sestavil Mussolini sam osebno. Prav tako se podčrtava dejstvo, da je istočasno, ko je angleški poslanik v Berlinu v petek dostavil Neurathu tekst note o vzhodnem paktu, sprejel Mussolini ruskega poslanika Potemkina. V Parizu se vse to smatra kot dobra priprava za poznejše Barthoujevo potovanje v Rim. Nadalje se zahtuje, da se pripravlja skupna politika Italije, Francije in Anglije glede vprašanj Daljnega vzhoda. Italija po sveča veliko pažnjo razširjenju svoje trgovine na Kitajskem in želi zara-

di tega, da se zaustavi japonska ekspanzija. Enake interese imata tudi Anglija in sovjetska Rusija. Tu prevladuje prepričanje, da bo vzhodni pakt Japonsko močno oslabil in paraliziral njene imperialistične načrte na Daljnem vzhodu.

ANGLEŠKA OPOZICIJA

LONDON, 18. jul. »Daily Express« poroča, da so mnogi poslanci spodnje zbornice vznemirjeni zaradi zunanje politike Sira Simona, zlasti zaradi njegovega tolmačenja francoske politike paktov in eventualnih novih obveznosti Anglije in so zato sklenili izzvati še pred parlamentarnimi počitnicami veliko zunanjepolitično debato.

Dnevne vesti

Mali harmonikarji I. S. S. K. Maribora zaključujejo svojo turnejo

Po sijajno uspešnih nastopih na otoku Krku in Rabu zaključujejo naši malčki turnejo po Jadranu. Zadnjič bodo nastopili v Splitu, kjer jih željno pričakujejo ter se od tam vrnejo v Maribor. Do Sušaka je s harmonikarji potoval naš veliki prijatelj — skladatelj g. Emil Adamič. Deca ga je vzljubila, ker jo je tako dobro razumel, ko nihče drug doslej.

Devetega julija so mali harmonikarji nastopili s parobrodom »Slavija« pot progi Krku. Odlični Suščani, zbrani v pristanišču, se od malčkov kar niso mogli ločiti. Ob veselim sviranju in pozdravljanju ter klici na skorajšnje svidenje se je parnik odmikal od obrežja in splaval na odprto morje. Ob 18. uri je pa

naznanila sirena prihod v Krk. Na obali je malčke pričakovala ogromna množica z godbo. Sprejem je bil nad vse ljubezniv. Da ste videli te fante, dekleta in gospe, kako so naše male kar na rokah nosili. Kakor naša Drava v morje, tako se je zlivala naša pohorska pesem skupaj s pomorsko.

Deci in staršem je bilo na Krku pripravljeno udobno, prijetno bivanje in počitek ob morju. Zadovoljni so bili malčki, zadovoljen prof. Švajger s svojim zborom. Od vseh strani dežujejo čestitke njemu in njegovim divnim malim discipliniranim igralcem. Pošiljajo vsem domačinom lepe jadranske pozdrave.

Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: I. Hajdinjak, absolvent medicine in gđ. Olga Cvetkova, Ivan Pahor in gđ. Anica Hauptmanova; Maks Leskovšek in gđ. Jospina Vombakova, Josip Zupan in Matilda Celinskova, Ludvik Lorenčič in Ivana Klapova ter Maks Furijan, gledališki igralec, in privatna uradnica gđ. Daisy Tischlerjeva. Vse najboljše!

Novi grobovi. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Antonija Škrablova, stara 85 let; Ivan Ojsteršek, star 58 let; Avg. Režek, 5 let; Julijana Cehova, 75 let; Franc Korent, 66 let; Franc Fleisinger, 20 let; Vinko Planinc, 56 let, in Elizabeta Kolmanova. N. p. v m.!

Mariborska mestna godba priredi jutri v četrtek ob 20.30 v mestnem parku svoj drugi promenačni koncert s sledečim sporedom: 1. Kašparek: »Festival«, slavnostna koračnica; 2. Granada: »El Turia«, valse espagnol; 3. Mozart: Overtura k operi »Don Juan«; 4. Dvořák: »Humoreska«; 5. Mascagni: Velika fantazija iz opere: »Cavalleria rusticana«; 6. Jakl: »Slovenski biseri«, venček slovenskih narodnih pesmi; 7. Blankenburg: »Domobranba koračnica«. Dirigent: I. Koudelka.

Tujsko-prometna zveza, ki ima doslej svoje pisarne na Aleksandrovi cesti blizu kolodvora, se bo v kratkem preselila v nove prostore gradu na Trgu svobode.

Konjske dirke v Mariboru. Kakor vsako leto, priredi tudi letos Kasaško društvo kasaške in galopske dirke na vojaškem vezbalšču na Tezemu pri Mariboru v nedeljo, dne 22. julija 1934 s pričetkom ob 15. uri. Zanimanje za rejo ameriških kasačev je vedno večje in zategadelj se ni čuditi, da je prispelo lepo število prijav za dirke. To pot bo več novih vozačev poskušalo svojo srečo z v. Ljutomeru kupljenimi konji. Za dirko vlada med občinstvom že sedaj veliko zanimanje. V Mariboru se je pričel v zadnjem času prav lepo razvijati tudi jahaški sport in bodo prijatelji tega z galopsko dirko gotovo zadovoljni. K dirkam bo vozil mestni avtobus z Glavnega trga: Šatori in godba bodo skrbeli za razvedrilo na dirkališču. Kdor bo hotel poskušati svojo srečo pri stavah, mu bo v to dovelj prilike. Propozicije za te dirke so bile pripravljene tako, da je težko uganiti vnaprej, kateri konj bo zmagovalček. V nedeljski številki bomo objavili strokovnjaške nasvete za stave pri dirkah.

Krst treh novih zastav Jadranske straže. V nedeljo 22. t. m. bo imela Jadranska straža svoj glavni občni zbor v Biogradu na morju. Ob tej priliki bo krst treh novih zastav. Botri zastav bodo minister Dušan Peleš iz Beograda, grof Miroslov Kulmer iz Zagreba in podban dr. Otmar Pirkmajer iz Ljubljane.

Angleško vojno brodovje v Dalmaciji. Koncem meseca avgusta pripluje v naše vode angleško sredozemsko brodovje, ki ostane pri nas šest tednov in obišče 20 pristanišč. Vseh angleških vojnih ladij bo 70, posadke pa bodo šteje 35.000 mož.

Dom slepcev v Zemunu. Preteklo nedeljo so položili v Zemun temeljni kamen za dom slepcev, kjer bo našlo domovno zavetišče 400 slepcev iz vseh krajev naše države.

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Skupna seja Bolgarsko-jugoslovanske in Jugoslovansko-bolgarske lige v Beogradu. Ob priliki obiska Bolgarsko-jugoslovanskega društva iz Sofije v Beogradu se je vršila v ponedeljek skupna seja Jugoslovansko-bolgarske lige in omenjenega društva, ki zasledujeta oba iste cilje, to je zблиžanje in medsebojno spoznavanje med Jugoslavi in Bolgari. Jugoslovansko-bolgarska liga in Bolgarsko-jugoslovansko društvo sta na svoji skupni seji ugotovila popolno soglasnost svojih idealov in sprejela tudi nekaj smernic za vzajemno delovanje za zблиžanje obeh narodov, od katerih so najvažnejše naslednje: Ideja zблиžanja, ki si je osvojila široke sloje obeh narodov, naj se še bolj širi in učvrščuje. Inicijativa za osnovanje lig, izvedena v obeh prestolnicah, naj se čim bolj poglobi in udeležuje tudi v notranjosti obeh držav. V ta namen naj se prirede razstave jugoslovanske književnosti v Sofiji in bolgarske književnosti v Beogradu ter se z vsemi sredstvi podpira medsebojno spoznavanje in širjenje nacionalne kulture.

Zavarovanje ob sokolskem zletu v Zagrebu. Vsi udeleženci zletnih svečanosti, ki bodo imeli zletne znake, bodo proti nezgodam in za primer smrti zavarovani za 10.000 Din, za primer trajne nesposobnosti za delo pa za 20.000 Din. To je posebno zavarovanje zletnega odbora izven rednih zavarovanj sokolskih vaditeljev v sokolskem fondu za nezgode.

Upokojeni železničarji, pozor! Upokojeni železniški uradniki naj prinesejo takoj, najpozneje pa do 21. t. m., svoje legitimacije svojih družinskih članov na postajo, kjer so v evidenci. Istočasno naj prinesejo s seboj na vpogled upokojitvene deklete in zadnje šolsko spričevalo. Upokojeni železniški zvančniki in služitelji (delavci ne!) pa naj prinesejo svoje legitimacije in legitimacije svojih družinskih članov na postajo, kjer so v evidenci, najpozneje do 26. t. m. Tudi ti naj predložijo svoje upokojitvene deklete, dočim jim šolskih spričeval ni treba predložiti.

Nova potniška vlaka med Zidanim mostom in Celjem. Pričenši z 20. julijem do vključno 30. septembra t. l. vozi na progi Zidani most - Celje potniški vlak št. 618 b z odhodom z Zidanega mesta ob 11.45, iz Rimskih Toplic ob 11.57, iz Laškega ob 12.9 in prihodom v Celje ob 12.24; povratek iz Celja ob 13.35, iz Laškega ob 12.47, iz Rimskih Toplic ob 13.56 in prihod na Zidani most ob 14.6. Ta vlaka sta podaljšek potniškega vlaka št. 618, ki odhaja iz Zagreba ob 9.35 odnosno vlaka št. 619, ki prihaja v Zagreb ob 16.10. — Vlak št. 618 b ima v Celju priključek na potniški vlak za Velenje, vlak št. 619 b pa priključek od potniškega vlaka iz Velenja.

Konferenca o znižanih voznjah. Včeraj se je pričela v prometnem ministertvu v Beogradu konferenca o znižanih voznjah, na kateri bodo med drugim razpravljali tudi o zadnjem pravilniku za znižane voznje za prometno osebe.

Vlom pri Sv. Marijeti. Preteklo nedeljo so neznan zlikovci vplinili pri veleposestniku in gostilničarju Alojziju Šikerju ter odnesli iz predala pisalne mize 3000 Din.

Radost na zraku in solncu
vam daje NIVEA

Préd solnčenjem morate svoje telo drgniti z Nivea kremo ali Nivea oliem. S tem

zmanjšate nevarnost solnčarice a dobite obenem prekrasno bronasto barvo kože.

NIVEA na zraku in solncu!

Družabna potovanja v avtokaru. Großglockner za 3 dni, odhod 29. julija 350 Din, Maria Zell za 2 dni, odhod 19. in 26. julija 210 Din, München, Oberammergau, Salzburg, Tirol za 8 dni, odhod 3. avgusta, pavšalna cena 1600 Din, Rogaska Slatina za 1 dan, odhod 22. julija 55 Din, Slovenske gorice, krožni izlet, cena z obedom in zajtrkom, odhod 22. julija, 70 Din. Potovalna pisarna »Putnik«, Maribor, Aleksandrova 35, Tel. int. 21-22.

Abiturientski tečaj Zbornice za TOI v Ljubljani. Banska uprava je odobrila otvoritev abiturientskega tečaja Zbornice za TOI na državni trgovski akademiji v Ljubljani. Abiturientski tečaj bo nudil abiturientom srednjih in strokovnih šol ter visokošolcem potrebno trgovsko in splošno gospodarsko izobrazbo. V tečaj se bodo sprejemali absolventi srednjih šol z višjim tečajnim izpitom, absolventi strokovnih šol z diplomskim, oziroma zaključnim izpitom in visokošolci. Predavanja se bodo pričela vsako leto 1. oktobra in bodo trajala do 10. junija.

Tečaj za občinske tajnike. Županska zveza v Ljubljani priredi v dnevi 20. do 30. tm. tečaj za občinske tajnike. Otvoritev tečaja, za katerega se je prijaviło že 130 občinskih tajnikov, bo v četrtek 19. tm. ob 17. v mestni posvetovalnici v Ljubljani. Predavali bodo najboljši strokovnjaki.

Sprejem v enoletni tečaj za otroške vzgojiteljice in negovalke traja do 15. avgusta. Kolkovane prošnje je vložiti pri Zavodu za zdravstveno zaščito mater in otrok v Ljubljani. Natančnejše informacije se dobe pri upravi zavoda.

Sprejem v vojno akademijo. Vojaška akademija v Beogradu sprejme letos 300 gojencev, abiturientov gimnazij in realk ter visokošolcev. Rok za prijave je do vštete 31. julija. Pogoji za sprejem se lahko vidijo pri vseh poveljstvih vojaških okrožij in na občinah. Vojaška akademija je povišana na stopnjo univerze. Študij traja tri leta. Šolnina in vzdrževanje na državne stroške.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Turistična konvencija s Poljsko. Zunanji minister Bogoljub Jevtić in poljski poslanik Günther sta včeraj v Beogradu podpisala konvencijo o tujskem prometu med Jugoslavijo in Poljsko.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 18.3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 15.3 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19.3 stopinjah 738, reduciran na ničlo pa 735.7; relativna vlaga 74; vreme je oblačno in deževno; vremenska napoved napoveduje, da ne bo nobene bistvene spremembe.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 19. t. m.: Ob 12.15: Pesmi z našega juga (ploščice); 12.45: poročila; 13.00: čas, reproducirane slovenske narodne pesmi; 18.00: mali jazz, Voja in Bibič Prelovec; 18.30: Tipi žensk v romanih Turgenjeva (Marija Topolovec); 19.00: ploščice po željah; 19.30: recitacijski večer (Nada Obereiger); 20.00 prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila; 22.15: Debussy: Nocturni (reprodukcija).

Grajski kino. Danes najboljši in največji film Franciške Gaalove »Škandal v Budimpešti«. Glavne vloge: Franciška Gaal, Paul Hörbiger, Szöke Szakall, Ursula Grabley.

Kino Union. Danes zadnji dan krasna opereta »Glas srca«. Sledi veliki senzijski film »Mumija«, najbolj napeti film vseh časov. Dejanje se vrši deloma v mondenem Kairu, deloma pa na historičnih mestih staroegiptskih kraljevskih grobnic.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamnih v meluriju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo letno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno, skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Banska odredba o nazivih gostilniških obratovalnic. Na podstavki čl. 448, toč. 2 obrtnega zakona in v zvezi s čl. 76 in 128 obrtnega zakona je predpisala banska uprava v Ljubljani sledečo odredbo: Čl. 1. Gostilniške obratovalnice se smejo nazivati in imeti napis samo z označbo, ki jo predpisuje čl. 76 obrt. zak. in je skladna z izdanim dovolilom. Obratovalnice, razen one iz točk 1 in 2 (hotel in restavracija), ki smejo uporabljati mednarodno udomačene nazive in pod 5 (kavarnar) se morajo v napisih označevati povsem po določilih čl. 128 obrt. zak. (Čl. 128 pa pravi sledeče: toč. 1, lokal v katerem se izvršuje obrt, mora biti vidno in razločno označen z napisom na zunanji strani glavnega vhoda. Ta napis mora biti sestavljen v državnem jeziku, mora navajati popolnoma rodbinsko in rojstno ime imetnika obrta in ne sme biti po velikosti črk označen tako, da bi mogle nastati zmotne. Napis mora biti v skladu z izdano pooblastitvijo ali dovolitvijo. Napis gostilniških obrtov iz točk 1, 2 in 5, odst. 1. § 76 (hoteli, restavracije in kavarne) se smejo označiti samo z nazivom dotične vrste obrata). Čl. 2. Vkljub določil čl. 1 te odredbe smejo gostilniške obratovalnice, ki so pridobile pravico po predpisih, veljavnih pred obrt. zak. z dne 5. novembra 1931, obdržati v napisih označbe, ki so se jim priznale ozir. izdale v koncesijski ali dovolilni listini. Čl. 3. Prekršitve te odredbe se kaznujejo po čl. 398, toč. 9 obrt. zak. z globo od 50 do 6.000 Din. Čl. 4. Ta odredba dobi obvezno moč 1. avgusta t. l. Gostilničarje opozarjamo, da se držijo te odredbe ter dodajo napisu ime in priimek, če tega še nimajo. Kontrolo bo vršila v Mariboru policija.

Narodna banka kupuje zlato. Po uredbi finančnega ministra kupuje Narodna banka lomljeno zlato čistote 999 do 1000 po 52 Din gram, da na ta način poveča svojo zlato podlago.

K uboju v Gruškovju. Kot smo že včeraj poročali, se je odigrala preteklo nedeljo v Gruškovju v Halozah krvava tragedija, ki je zahtevala človeško žrtev. O tem dogodku smo izvedeli še tole: Pernek je prišel k Kozolu na dom zaradi biča, ki ga je izgubil. Kozel je pri tej priliki požval Perneka, da se zaradi neke kazenske zadeve, ki teče pri sodišču v Ptuj, mirno poravnata. Namesto odgovora pa je Pernek vzel puško z rame in jo nameril na Kozlova prsa z opazko: »To je moja poravnava«. V strahu, da Pernek sproži, je Kozel bliskoma prijel za puško in mu jo hotel iztrgati iz rok. Med suvanjem je Pernek padel, narkar mu je Kozel iztrgal puško iz rok in tolkel toliko časa po Perneku, da je zlo-mil puškino kopito. Ker je Pernek kazal še znake življenja, je pograbil motiko in ga z njo dobesedno zmečkal. Kozel se je nekaj dni pred tragedijo izrazil, da plača rad 100 Din onemu, ki ubije Perneka. — Umor je bil izvršen na Kozlovem dvo-rišču, ne v gozdu. Kozla so orožniki aretirali in izročili sodišču. Zagovarja se s silobranom, češ, če ne bi bil Perneku iz-trgal puške, bi bil on mrtev, ker je bil Pernek znan nasilnež. Vzrok tragedije je staro sovraštvo med sosedi. Sodna komisija, obstoječa iz sodnika Pipenba-herja ter zdravnikov dr. Vrečka in dr. Brumna se je včeraj popoldne podala na kraj umora in izvršila tudi obdukcijo.

Produkcija in vnovčenje sadja v Sloveniji z ozirom na domači in tuji trg

Referat ravnatelja banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru dr. J. Priola na kongresu pridelovalcev in izvoznikov sadja — Naloge pridelovanja in sadne trgovine

Agrarna preobličenost in maloposestna struktura našega kmetijstva zahteva intenziviranje onih kmetijskih panog, katerih pridelki najdejo navzlic današnji gospodarski krizi odjemalce in dosežejo cene, ki so v skladu s pridelovalnimi stroški. Med slednje smemo prištevati po vsej pravici tudi sadjarstvo, ki je bilo do nedavna omalovaževano kot postranska panoga kmetijstva in smo se je spomnili kvečjemu v jeseni v dobrih sadnih letinah, ko je bilo treba spraviti pridelke, kolikor jih je v takih razmerah drevje dalo. Svetovna gospodarska kriza, ki objema vedno bolj in bolj tudi naše kmetijstvo, občuten padec cen kmetijskih proizvodov in stagnacija prodaje, nas pa silijo bolj kot kdaj prej, da začnemo razglabljati, kako rešiti našega kmetovalca iz sedanjega težavnega položaja. Izmed obilice več ali manj zamotanih vprašanj, ki se porajajo pred nami, se moramo dotakniti predvsem dveh: Kakšne naloge čakajo našega sadjarja v bližnji bodočnosti, in v kateri smeri se bo morala razvijati sadna trgovina?

Slovenija je zaradi ugodnih podnebnih in talnih okoliščin ustvarjena v prvi vrsti za pridelovanje finih namiznih jabolok, dočim so druga sadna plemena bolj podrejene važnosti in so tudi v manjšem obsegu zastopana. Dasi je bilo doslej še vedno dovolj povpraševanja po našem sadju in smo ga mogli vnovčiti po ustreznih cenah, se nam obeta v prihodnje ostra tekma na evropskih tržiščih s strani Severne Amerike, Afrike, Avstralije, južne Rusije, Italije, Romunije, Holandije itd., ki so v poslednji dobi pomnožile število sadnega drevja ter delajo s polno paro za povečanje množine in kakovosti pridelka.

Vse sadjerodne države pospešujejo izvoz z najmodernejšimi tehničnimi pridobitvami. Spriče sodobne prevozne tehnike ne igra dandanes razdaja med pridelovalno in potrošno državo nikake vloge več. Iz tega sledi, da bo bolj, ki ga bo morala izbojevati v bodoče naša država za ohranitev svojih pozicij na evropskih sadnih tržiščih, izredno oster in bo treba napeti vse sile, da dvignemo pridelke v kvalitativnem in kvantitativnem oziru ter se začnemo posluževati pri vnovčevanju in izvozu svojih pridelkov tudi pri nas sodobnih modernih tehničnih pridobitev.

Ena prva naloga naše produkcije je standardizacija in tipizacija pridelkov.

Jedro standardizacije je pa zapovedano v enotni produkciji maloštevilnih zlahkih sort, intenzivnejši oskrbi obstoječih nasadov, pravočasnem in pravilnem spravljaju pridelkov, enotnem sortiranju ter enotnem vkladanju v normalne transportne posode.

Pridelovanje se mora prilagoditi zahtevam sadne trgovine, odnosno zahtevam sadnih konzumentov, ki edini imajo tukaj pravico odločevanja. Najbolj gre v denar sadje, ki je srednjedeblino in debelo, dobrega okusa in prikupne rdeče ali rumene barve.

K uresničenju poudarjenih smotrov bo pripomogla gotovo v znatni meri določitev krajevnih sadnih izborov za posamezne pridelovalne okolišče v naši banovini. Omenjena akcija, katero je pokrenila banska uprava ob sodelovanju sadjarskih praktikov in veččakov, utegne obroditi v doglednem času lepe uspehe. Razmnoževanje in saditev moštnih sort se naj v bodoče omeji le na neugodne mirze in senčne lege, v katerih niti skromne namizne in gospodarske vrste jabolok več ne uspevajo. Čeprav je naša banovina izrazita sadna pokrajina za jabolka, bomo morali posvečati v bodoče vendarle nekaj več pažnje tudi koščičastemu in lupinastemu sadju.

Tuji trg zahteva velike množine enotnega tipiziranega blaga, t. j. malo sort, toda enakomerne dobre kakovosti. Prav v tem pogledu naši starejši sadovnjaki žal večinoma odrečejo, kajti prenapolnjeni so z vsemi mogočimi sortami tako, da o enotnem pridelku ne more biti govora. V naši banovini nahajamo okrog 30 do 40% sadnega drevja, ki ne donosajo nobenih ali vsaj upoštevanih vrednih dohodkov. Z velikopotezno organiziranim precepljanjem neustreznih namiznih in številnih moštnih sort bi se mogel zvišati vsakoletni povprečni donos za dobro tretjino, kar znaša nizko računano, okrog 60 do 80 milijonov Din. Nadaljnji cilj naše produkcije mora biti intenziviranje v zvezi s primerno racionalizacijo. Racionalizirati se pravi, urediti sadjarski obrat na podlagi točne kalkulacije tako, da dosežemo pri čim manjši uporabi časa, energije in stroškov pri enaki kakovosti dela večjo rodovitnost in rentabilnost.

Kakor bo treba napeti vse sile, da dvignemo produkcijo v kvalitativnem in kvantitativnem oziru, bomo morali posvečati največjo pažnjo tudi vnovčevanju pridel-

kov. Najmanj, kar smemo zahtevati od našega producenta, je pravočasna in pravilna bratav, sortiranje ob bratvi in prevoz sadja na železniško postajo ali v skladišče na način, pri katerem dospe blago v neoporečenem stanju do cilja.

Kako je v tem pogledu pri nas? Spravljanje poznih zimskih jabolok se vrši večinoma mnogo prezgodaj. Temu pa niso krivi izključno pridelovalci, marveč v prvi vrsti oni sadni trgovci, ki tako zeleno blago kupijo in silijo sadjarje k prezgodnjemu obiranju. Marsikateri kmetovalec, ki težko čaka, da dobi neobhodno potrebne pare za življenjske potrebščine, se da pregovoriti ter obira sadje v svojo lastno škodo za cele tedne prezgodaj.

Ker je malo izgledov, da bi lepe besede kaj prida zalegle, bo treba seči po učin kovitejših sredstvih. Z banovinsko naredbo bo treba določiti termine, pred katerimi se posamezne, v banovini razširjene sorte po posameznih okrajih ne smejo obirati. Poleg pravočasnega spravljaja bo treba izboljšati tudi način ali tehniko bratave. Občutna ovira za dobičkanostnejši razplet vnovčevanja je pomanjkanje primernih sadnih skladišč pri naših kmetovalcih. Solidnejše mora biti zgrajeno skladišče, namenjeno za daljše shranjevanje sadja preko zime. Taka skladišča bi bila izredne važnosti za dvig konzuma, predvsem namiznih jabolok v naši kraljevini in bi nudila uspešno orožje v konkurenci s tujino, zlasti ameriškim in avstralskim blagom, ki si usvaja jugoslovanska tržišča proti koncu zime in spomladi tem lažje in uspešneje, ker domačega blaga v tem času primanjkuje. Ne smemo prezreti, da se obetajo potrošnji jabolok v Jugoslaviji v bodoče velike razvojne možnosti, kajti konzum je zaenkrat razmeroma jako majhen in znaša po povprečni statistiki za l. 1926 in 1927 komaj 11 kg na osebo v enem letu. Temu nasproti računajo v Avstriji na osebo in leto okrog 40 kg, v Nemčiji 43 kg, v Angliji pa okrog 45 kg jabolok! Če bi dvignili potrošnje jabolok v Jugoslaviji na glavo na leto samo na 15 kg, bi znašal letni konzum pri 14 milijonih prebivalcev 21.000 desettonskih vagonov. Ker znaša povprečna letna produkcija na temelju statistike za minulo desetletje okrog 15.000 desettonskih vagonov, bi po tem računu primanjkovalo za kritje domače potrošnje povprečno celih 6.000 vagonov jabolok na leto! Na-

Olajšanje
pri vsakodnevnem delu
nudi

Union

čokolada

PROIZVOD: „UNION“, ZAGREB

vzlic temu, da se dela v poslednji dobi v južnih delih naše države z veliko intenziteto za dvig pridelka jabolok, smemo vendarle upati, da bo našo sadje iz Slovenije zaradi svoje zlahkne arome in prijetne kisline svoje odjemalce na jugu tudi v bodoče. Vsekakor pa bo igrala v bodočnosti kvaliteta blaga odločilno vlogo, najsí bo šlo za domači ali tuji trg.

Dokler nimamo solidno zgrajenih skladišč, bi bilo zelo ustreženo pridelovalcem in izvoznikom, ako bi se organizirale po posameznih sadnih okolišjih vsaj primerne sadne zbiralnice, v katerih bi se jeseni za trg namenjeno blago zbralo, pravilno sortiralo in morda celo vložilo v standardne posode po znanih načelih. S takimi zbiralnici bi postal pridelovalec neodvisen od trenutne konjunktore in bi mogel jeseni s prodajo nekaj tednov počakati, ako mu cena ne bi konvenirala. Sadni izvoznik bi pa bil v prijetnem položaju, da bi mogel zaključiti z vodstvom zbiralnice vsak čas kupno pogodbo za vagonске pošiljke sortirane, tipiziranega blaga, s čimer bi se ves potek vnovčevanja izredno olajšal in pocenil.

Škotske modrosti.

Dva škotska brata sta že v rani mladosti prejela od očeta temeljit pouk o varčevanju in se po tem tudi vse svoje življenje ravnala. Eden izmed njih je šel v London, dobil službo in tam tudi ostal. Dvajset let je minilo, a nikoli ni dobil nobenega obvestila od doma, sam pa tudi ni pisal, škoda je bilo znanj. Brzobjavka do deset besed stane na Angleškem 1 šiling in tak telegram je prejel oni v Londonu neke sobote. Brat, ki je bil na domu, je hotel na vsak način izbrati število besed in ker je bil kot vsi severnjaki navdušen športnik, je poslal bratu sledečo brzobjavko: »Oče nenadoma umrl, pogreb torek, ASK 2: Hermes 1.«

Lepe sanje.

Žena: Možiček, pošlji me na riviero, tam bom sanjala o tebi noč in dan.

Mož: Draga ženica, ostani pri meni in sanjaj rajši o rivieri.

A. P. Čehov:

Konjski priimek

Upokojenega generalnega majorja Buljejeva so zaboleli zobnje. Izmišljal si je usta z žganjem, s koniakom, dajal na bolni zob tobačno žlindro, opij, terpenin, petrolej, si mazal lice z jodom, v ušesih je nosil v spiritu namočeno vato, pa vse to ni pomagalo in mu je bilo celo od tega slabo. Prišel je k zdravniku. Pobrskal je malo po zobu in predpisal kinin. Pa tudi to ni pomagalo. Izdreti zoba pa si ni pustil. Vsi domači, žena, otroci, posli ni pustil. Vsi domači, žena, otroci, posvetovali vsak svoje zdravilno sredstvo. Med drugimi je prišel k njemu tudi njegov oskrbnik Ivan Jevsejič ter mu svetoval odpraviti bolečine v zobu z zagovorom.

»Pred desetimi leti, vaša ekstenca, je živel v naši občini davkar, Jakob Vasiljevič,« mu je pripovedoval Ivan Jevsejič. »Imenitno je zagovarjal zobne bolečine. Obrnil se je kar k oknu, malo pomrmral, popljuval in mahnil z roko. Bil je močan...«

»Kje pa živi sedaj?«

»Ko so ga upokojili, se je preselil k svoji tašči. Sedaj živi samo od zagovarjanja. Ljudje hodijo k njemu in on jim pomaga; celo iz daljnjih krajev ga kličejo. Kar brzobjavite po njega, vaša ekstenca, in mu potožite, da vas bole zobje in naj se potruži k vam. Denar mu pošiljete po pošti.«

»Neumnost! Pobalinstvo!«

»Poskusiti je treba, ekstenca! Res je, rad ima žganje, ne živi skupaj z ženo, ampak z neko Nemko, rad se kroga, sicer pa je jako imeniten gospod.«

»Pa pošlji, Aljoša,« ga je prigovarjala žena. »Ti sicer ne veruješ v zagovarjanje, jaz pa sem se sama prepričala o tem. Četudi ne verjameš, saj te nič ne stane, ako pošlješ? Ne pade ti zaradi tega krona z glave!«

»Naj bo!« je pristavil končno Buljejev. »V takem primeru ne brzobjavim samo po davkarja, marveč po samega vraga... Oh, moči me že zapuščajo! No, kje pa živi tvoj davkar? Kako naj mu pišem?«

General je sedel za mizo in vzel pero v roko.

»V Saratovu ga pozna že vsak pes,« mu je rekel oskrbnik. »Izvolite kar pisati v mesto Saratov... velespoštovanemu gospodu Jakobu Vasiljeviču... Vasiljeviču...«

»No?«

»Vasiljeviču... Jakobu Vasiljeviču... a priimek... za vraga! Priimek sem pa pozabil! Vasiljeviču... Hudiča, kako se že imenuje? Ko sem šel preje semkaj, sem še vedel. Dovolite...«

Ivan Jevsejič je pogledal navzgor in nagubančil čelo. Budjejev in žena sta nestrpno pričakovala.

»Torej, kako vendar? Misli hitreje!«

»Takoji! Vasiljeviču... Jakobu Vasiljeviču... Pozabil sem. Pa tako priprost priimek je... zdi se mi, da spominja na konja, Kobilkin! Ne, ne, Ne, tudi Žerebec ni. Vem, da je konjski priimek, a kakšen, mi je iz glave ušlo.«

»Žerebiatnikov?!«

»Ne, ne! Počakajte... Kobolicin... Kobiljatnikov... Kobeljev...«

»To je pa že preje pasji priimek, ne pa konjski. Mogoče pa je Žerebčikov?«

»Ne, tudi Žerebčikov ni!... Lošadinin... Lošakov... Žerebkin... Ne, tudi ne!«

»Torej, kako naj mu pišem, pomisli vendar!«

»Takoji! Lošadkin... Kobilkin... Korenoj...«

»Korenikov?!« je vprašala generalova žena.

»Ne, tudi ne! Vprežkin... Ne, ne tako! O, pozabil sem!«

»Zakaj te pa potem sem vrag nosi z nasveti, če si pozabil?« se je zadr general. »Poberi sel!«

Ivan Jevsejič je počasi odšel, a general se je zagrabil za lice in pričel hoditi po sobi gori in doli.

»O, batjuški!« je kričal. »O, matuški! Oh, saj še svetlobe ne vidim več.«

Oskrbnik je šel na vrt, povzdignil oči k nebu in začel pripominjati priimek davkarja.

»Žerebčikov... Žerebkovski... Žerebenko... Ne, ne, Ne vjema se. Lošadinski... Lošadevič... Žerebkovič... Kobiljanski...«

Malo pozneje ga je general zopet poklical k sebi.

»Ali si se spomnil?« ga je vprašal general.

»Ne, vaša ekstenca!«

»Mogoče pa Konjavski? Lošadnikov? Ali ne?«

In v hiši so si zopet začeli izmišljevati priimke. Pretresli so vse starosti, spole in plemena konj, spomnili so se na grivo, kopito, uzdo. V hiši, na vrtu, v sprejemni sobi, v kuhinji, povsodi so hodili ljudje iz enega konca v drugega, se držali za čelo in pripominjali priimek davkarja.

Oskrbnika so klicali vedno znova v hišo.

»Papa!« so kričali otroci iz otroške sobe. »Trojkin?... Uzdečkin?...«

Razburila se je cela naselbina. Nestrpni in izmučeni general je obljubil, da podari pet rubljev onemu, ki pride na pravi priimek. Ivana Jevsejiča so oblegale cele trume.

»Riavec?« so mu govorili. »Dirkač? Konjski?«

Pričelo se je večeriti, a priimka se še niso domislili. Legli so spat, ne da bi poslali brzobjavko.

General ni mogel spati vso noč. Hodil je iz kota v kot in stokal od bolečin. Ob treh zjutraj je šel iz hiše in potrkal na okno oskrbnika.

»Mogoče pa priimek ni konjski?« ga je vprašal z jokajočim glasom.

»Pri moji veri, ekstenca, konjski priimek je. Pomnim zelo dobro.«

»Kako si vendar pozablil! Zdi se mi, da je zame sedaj ta priimek najdražji na svetu. Grozno trpim.«

Zjutraj je poslal general zopet po zdravnika. Odločil se je, da si da izdreti zob, ker ni mogel več prenašati bolečin.

Prišel je zdravnik in mu izdrl bolni zob. Naenkrat so prenehale vse bolečine.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Semis Ofiris je dvignil roke:

»Ti, ki si začetka prvi začetek in konca zadnji konec, ki si ogenj stvarstva, toplota rasti, svetloba vida in vsemu sredina, ki si veliki, najvišji in si Ra, klanjam se Ti! Slavim Te nad slavljene, poveljujem Te nad poveljčane, molim Te nad moljene, ki sem del celote, ki sem iskra plamena, ki sem učlovečenje Tvoje, faraon faraonov, veliki in Semis Ofiris. Iz tvari v gorenje in iz gorenja v dim, ki se dviga pred obličjem Tvojim do milosti Tvoje polagam misel in misli svoje dognanje, ki je po Tebi, iz Tebe in za Tebe, in pojem Ti pesem hvale nad hvalami! Zahvaljen, veliki, najvišji, najmočnejši, zahvaljen močni, najmočnejši, najmočnejši; zahvaljen, o Ra!»

»Na vekov veke...« je odgovoril volil glas zlatega božanstva.

»Ti si potrdil in slišal sem Tvoj glas in povelje Tvoje in voljo Tvojo, o silni!« je zajekal faraon in se spustil na kolena. »Govori še in poveljui, ker odprta so moja ušesa in slišijo glas Tvoj!»

»Raduj se milosti moje in svaril mojih in naročil mojih! Le tebi govorim: Ko si

storil naročeno, pojdi in stori dalje po besedi moji! Ker nekdo je, ki je gad in steguje glavo svojo z zobmi svojimi, ki so strupeni in čaka. Nate čaka, ki si izbranec moj, da ti zasadi v telo zobe svoje in te zastrupi s strupom svojim, ki je sovraštvo in smrt. Odpri oči in glej: v podobni prikupni prihaja in sužnja Tvoje ga se imenuje.«

»O gadu mi govoriš, o silni?« je vzkliknil faraon. »Slišim Tvoje besede in umejem smisel njihov, a imena ne doumem. Kdo je, ki čaka in ki govoriš o njem?«

»Iz bližine je Tvoje.«

»Amonis?«

»Ne dvomi v svečenika mojega.«

»Tutalis?«

»Proti večeru se nagiblje življenje njegovo.«

»Neferamis?«

»Dvor Tvoj oskrbuje in obrede.«

»Sitis?«

»Zaklade ti čuva.«

»Amarazis?«

»Zvestoba zvestobe je ime njegovo.«

»Libis?«

107

»Po ukazu mojem sodi in po besedi Tvoji.«

»Kdo je tedaj?«

Zlato božanstvo ni odgovorilo. Potresni sunek je v tistem razmaju tla, stene so zastokale, strop se je zazibal. Semis Ofiris je prestrašen planil kvišku.

»S srdom svojim mi odgovarjaš?« je kriknil. »Ne razumem Tvojega odgovora.«

Potresni sunek se je ponovil še močnejše.

»O veliki, silni, najsilnejši! Zakaj je jeza Tvoja udarila tla naša in zamajala stene naše? Milost, milost, milost!«

Faraonove besede so izzvenele v krik groze, a odgovor zlatega božanstva je zamrl v novem, tretjem in najmočnejšem sunku. Mešik se je zamajal, nagnil in telebnil na tla pred faraona, ki je preplašen odskočil, izbulil oči in se zastrmel v skrivnostno prikazen. Tam, kjer je stal poprej porušeni zlati kip, je stala sedaj spačena starka. Za njo je zevala temna, v steni se izgublajoča odprtina.

»Ti?« je kriknil Semis Ofiris. »Čarovnica Arikdinila... Ti si govorila... skrita v kipu. Ni govoril On. Kako si prišla sem?«

Faraon je planil proti starki, ki si je šele tedaj opomogla od presenečenja nad zgodnim, se s skoraj mladostno nagli-

co obrnila in skočila v temno odprtino. Toda potres je pokvaril dvigalo. Zaman je pritiskala na vzvod.

»Stoj!« je kriknil Semis Ofiris in udaril na gong.

V sobo je planila telesna straža.

»Zgrabite čarovnico!« je ukazal, toda stražniki se niso zganili. »Zgrabite jo!« je zarjul s pobesnelim glasom.

Starka se je okrenila proti niemu, se vzravnila in uprla vanj svoj strašni srepi pogled. Počasi, kakor avtomat je dvignila desnico in dejala:

»Ne dotikaj se me, Semis Ofiris!«

»Zgrabite jo!« je ponovil trdo faraon.

»Gorje tebi in vsakomur, ki se me dotakne! Šakal Anubis in vladar temin Asiris sta moja čuvarja. Kadar ju pokličem, bo konec tvoje slave, Semisirisa in Atlan tida.«

»Zgrabite jo!« je zarjul faraon, da so se stražarji zdrznili in kakor stroji planili proti starki, ki je z dvignjeno desnico in ne da bi se skušala braniti pustila, da so jo prišli in ji zvezali roke na hrbtu.

»Pokličite Neferamisa, Amrazisa in Ibiskisa!« je ukazal faraon.

»Kaj nameravaš?« je vprašala mirno Arikdinila.

»Videla boš.«

»Svarim te še enkrat: izpusti me!«

Sokolstvo

Sokol Maribor Matica vabi svoje članstvo in telovadce, ki se nameravajo udeležiti sokolskega zleta v Zagrebu, da se javijo danes, jutri in v petek v društveni pisarni v Narodnem domu. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale.

Slovenske Konjice

Poslovilni večer priredijo vsa narodna društva in okrajna organizacija JNS v Sl. Konjicah dr. Erv. Mejaku, A. Petku in Milki Križmaničevi, ki v kratkem zapustijo Slov. Konjice, in sicer v soboto 21. julija t. l. ob 20. uri v gornjih prostorih Narodnega doma. Sodelujeta sokolski društveni orkester in pevski zbor. Na ta večer so vabljeni vsi prijatelji, sodelavci in znanci odhajajočih, kakor sploh vsi nacionalisti iz konjiškega okraja.

Poljčane

Strelna užgala kovačnico. V nedeljo proti večeru je divjala nad Poljčanami huda nevihta. Proti 19. uri je dobila poljčanska železniška postaja telefonično obvestilo, da gori v Sp. Lažah, nakar so se gasilci takoj odpeljali. Strelna je udarila in zažgala kovačnico znanega posestnika in gostilničarja g. Mlakarja iz Sp. Laž. Ker je bilo v gostilni ta čas vse polno ljudi, so ogenj hitro zadušili. Na pomoč so takoj prihiteli tudi gasilci iz Loč, naravnost z veselice, medtem ko poljčanskim nj bilo treba več stopiti v akcijo.

in general se je pomiril. Ko je zdravnik izvršil svoje delo in sprejel za trud zasluženo plačilo, je sedel v svojo kočljo in se odpeljal domov. Zunaj na polju je srečal Ivana Jevsejčiča. Oskrbnik je stal kraj pota, gledal nepremično sebi pred noge in nekaj mislil. Sodeč po brazdah na njegovem čelu in izrazu na očeh, je imel oskrbnik težke, mučne misli.

»Lisec? ... Komatov? ...« je mrmral. »Jermenov? ... Lošadski? ...«

»Ivan Jevsejčič!« ga je ogovoril zdravnik. »Ali ni mogoče kupiti od vas pet četrto ovsa? Kupoval sem ga od naših mušikov, pa je res tako slab, da ...«

Ivan Jevsejčič je debelo pogledal zdravnika in se čudno nasmehnil. Brez odgovora zdravniku je zbežal na generalovo posestvo s tako hitrostjo, kakor da ga podi stekel pes.

»Domislil sem se, vaša ekstenca!« je zakričal veselo s hripavim glasom, ko je stopil v generalov kabinet. »Domislil sem se! Daj Bog zdravje zdravniku! Ovsov! Ovsov se piše davkar, Ovsov, vaša ekstenca! Pošljite brzojavko Ovsov!«

»Pojdi se solit s svojim konjskim primkom!« mu je rekel general prezirljivo in mu pomolil pod nos dve figli.

Med kralji živali

Nočno srečanje z levom v Afriki

Dr. Lutz Heck, znani zoolog in ravnatelj berlinskega živalskega vrta, pripoveduje napete stvari o svojih doživljanjih pri lovu na zveri v Afriki.

Dokler se nisem srečal s tremi zvermi, pravi dr. Lutz Heck, sem podcenjeval njih nevarnost. V resnici pa so bili zelo nevarni trenutki, ko sem se srečal v gozdu z nosorogom ali bivolom in nisem mogel uporabiti orožja, ali če se je napadena žival postavila bliskovito v bran in sem zamudil odlomek sekunde, da bi jo zadel smrtno. Najmočnejši vtis o nevarnosti takšne živali pa sem dobil, ko sem se nekoč ponoči srečal z levom. Podnevi so levi v splošnem nedolžni. Večina se jih niti ponoči ne loti človeka. So pa med njimi tudi pravi ljudožeri, ki so na nekakšen način dognali, da je človek zlasti ponoči brez obrambe in da ga je lahko premagati. V enem samem okrožju, ki sem ga obiskal, so ti levi v nekoliko tednih raztrgali 34 domačinov.

Često sem ležal na svoji slamnjaci v polsnu in zaslišal iz daljave nepozabni temni in globoki grom leva. Tedaj so se zbudili tudi zaspanci ob ognjih in se pomaknili tako blizu visokih plamenov, da so si skoraj ožgali podplate. Z napetostjo so prisluškovali v noč, v stepe, koder je krožila smrt, ali so zapeli nekoliko kratkih taktov, da si preženejo strah. Nekoč so prišli levi v sredino taborišča. Vskrik je planil v noč, smrtni krik naše udomačene antilope »gnuja«. Lev je preteč rohnel ob njenem raztrganem tele-

su. Pograbil sem puško, ki je ležala vedno nabita poleg mene in skočil proti naši živalski staji. Črnci z gorečimi vejami v rokah so mi sledili. Videl sem, kako je temnočrn grivast lev z velikanskim skokom izginil v temo. Sedel sem zavrt v odoje in s puško v roki pod trnast grm. Ni dolgo trajalo, ko sem slišal v temi pokanje lomečih se kosti. Moja žepna svetilka je zagorela in v svoje začudenje sem opazil, kako sta sedaj dva leva skočila od »gnuja« in izginila. Čakal sem dalje. Rjovenje v stepi je že davno ponehalo, tem bolj pa so upili črnci in vihteli svoje goreče veje iz strahu pred zverinami.

Tedaj sem slišal v svoji bližini hipoma nenadno šelestenje, plezanje in renčanje. Spet je zablisnila žepna svetilka. V ničem svitu sem zagledal samo nekoliko metrov pred seboj velikega in temnega leva, ki je gledal nepremično v mojo luč. Ta čudoviti pogled me je tako prevzel, da sprva sploh nisem mislil na to, da bi streljal. Kraljevska žival — nikoli nisem njene lepote občutil bolj razločno nego v tem trenutku. A, ni mi ostalo drugega, moral sem streljati, kajti ona ali jaz sva morala stopiti v delo, da si rešiva življenje. Tako sem se zganil jaz in z rjovenjem, ki je šlo skozi mozek, se je lev zrušil v ognju.

S tem nisem napravil nobene luknje v afriški živalski paradiz, kajti premnoži drugi levi so v mnogih naslednjih nočeh obkrožali naše taborišče.

V vsako slovensko hišo »Večernik«!

Mali oglasi

Razno

LICITACIJA RAZNEGA NAKITA

in drugih vporabnih predmetov vsako soboto od 9. do 12. in od 15. do 18. ure v Mariborskem licitacijskem zavodu, Slomškov trg 3. Predmeti se vsak dan sprejemajo in si jih more vsakdo ogledati. 2939

DOBRO VPTELJANO BRANJARJO

prodam. Vpraša se. Vrbanova ulica 6-I., Batič. 2936

SIVALNE STROJE,

kolesa in otroške vozičke prodaja po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-I. 2540

KOLESA.
motorna kolesa, otroški vozički, skirice s pogonom po ugodnih cenah in na obroke pri »Jugu« d. z o. z. Maribor Tattenbachova ulica 14. 2843

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO pripravno za krojača, se takoj odda. Tržaška cesta 3, Maribor. 2933

STANOVANJE: soba, sobica, kuhinja se takoj odda mirni stranki brez otrok. Meljska cesta 59. 2934

Oglašujte!

Sobo odda

LEPA SOLNČNA SOBA v mirnem delu mesta s posebnim vhom, z uporabo kopalnice z mrzlo in toplo vodo, centralna kurjava se odda s 1. avgustom 1934. Podrobnosti v upravi »Večernika«. 2925

Kapital

TRGOVSKO IZUČEN. ima okoli 30.000 Din v gotovini, išče sodruka z obrtjo za trgovino z jabolki. Ponudbe pod »Trgovce« na upravo »Večernika«. 2937

Posest

V MARIBORU blizu koroškega kolodvora je hiša s štirimi stanovanji in z lepim velikim vrtom ugodno naprodaj. Vpraša se pri gospej Musek, Maribor, Radvanjska cesta 7. 2935

Vrednost človeka

Zelo pogrešen je očitek, da človek ni vreden počenega groša. Angleški biolog Lawrens je ocenil vrednost človeka mnogo višje, vendar pa si ne sme domišljevati, da je njegova vrednost bogve kako velika. Človeško telo je ustvarjeno iz raznih kemičnih snovi, ki bi bile po navadnih tržnih cenah vredne približno 40 Din. Nekatero osnovno prvino, iz katerih je ustvarjen 70 kg težek človek, bi dale v luči kemične analize naslednje številke. Glavni sestavni del je voda, ki je ima človek v svojem telesu 45 litrov. Iz maščobe, kolikor je vsebuje telo, bi lahko napravili 7 kosov mila. Množina ogljika bi zadoščala za črnilno maso za 9000 svinčnikov. Fosfor v človeškem telesu bi zadoščal za 2200 kopic pri vžigalnicah. Železa pa je v človeškem telesu razmeroma malo in bi lahko iz njega skovali le srednje velik žrebelj. Med ostalimi kemičnimi elementi je precej bogato zastopano apnenec, s katerim bi mogli zmešati toliko malte, da bi zidar z njo sezidal kvadratni meter kakor opeka debelega zidu. Žveplo pa bi zadoščalo, da bi z njim odpravili uši srednje velikemu psu. Zanimivo pa je, da ima skoro vsak človek enako množino teh snovi, pa naj si bo bebec ali učenjak. Na drugi strani pa so ti podatki živ dokaz, kako vzorno gospodari priroda, ki je s tako majhnim kapitalom ustvarila tako idealen stroj, kakršen je človek. Pomislimo, da je narava vložila v Edisona le skromen kapital 40 Din, s katerim je ta človek ustvaril velikansko industrijo, ki je po ameriški cenitvi vredna 20 milijard dolarjev!

Voda v človeku

Marsikdo ne pozna sestavin in ustroja človeškega telesa. Med sestavine pa spada tudi voda, ki jo imajo mišice človeka 83%, možgani 87% srce in pljuča 71%, dočim je v kosteh samo okrog 27% vode. Odrasli človek ima v vsem telesu približno 63% vode, ki pa na starost usahne na 58%. Embrij ima v začetku 94% vode in samo 6% drugih snovi. Na dan potrebuje človek približno 3 l vode, z dihanjem je izloči 1 liter in pol, precej je gre iz telesa s sečjo, kakih 200 kubičnih centimetrov je pa izhlapi iz telesa skozi kožo. V krvi je 80%, v seči na 95% vode. Če primerjamo gornje odstotke, lahko rečemo, da so ljudje precej »vo deni«.

Starost matere zemlje

Na podlagi proučevanj raznih znanstvenikov je ugotovil ravnatelj zavoda za kemična raziskovanja v Berlinu dr. Oton Hahn, da je naša zemlja stara približno tri bilijone let in da se je na njej strdila gornja plast šele v zadnjih dveh bilijonih let.